

gør sit nyttige Arbejde som en Stomager, en Skrædder og en Bankier o. s. v., har sin fulde Berettigelse til Andel af Jordens Udbytte, ubetinget. Den skulle vi leve af, men nu er det faktisk saaledes, at først svære vi Rente af og afbetale Kapitaler til alle de Folk, der sidde og have Formue, og dernæst betale vi jo saa at sige al Stat. Under en tidligere Sags Behandling i denne Samling har jeg haft Lejlighed til at fremdrage, hvor stort et Beløb af samtlige direkte og indirekte Skatter her i Landet, der netop hviler paa den. Del af Befolkningen, som ejer den sidste Tredje- eller Fjerdedel af faste Ejendomme her i Landet, medens den øvrige Del af Befolkningen svarer saa at sige ingen Skat. Det vilde være en storartet Finansoperation for alle dem, der have faste Ejendomme i dette Øjeblik i By og paa Landet, at faa deres Rente nedlat paa den Maade, som her er foreslaaet. Det vilde være udmærket, og naar det er saa, kan jeg ikke indse, at der kan være noget ærgerligt i, at den Amortisation, som finder Sted, gaar til Staten, altsaa til os og vore Efterkommere, fremfor at det skal gaa i de enkelte Folks Lommer, som sidde og ere Gjere af de tilstedeværende Formuer i Landet. Men naturligtvis ville, som jeg sagde, alle Sagsførere og den Saaledes Folk lide deres Tab derved, men det er, synes jeg, temmelig ligegyldig. Det er ogsaa en af vore Ulykker, at vi have for mange af den Slags her i Landet, og deres Næring vil ubetinget lide et meget betydeligt Staar, thi vi have ofte nok hørt af Sagsførere, som vare Folketingsmænd, at det at føre Sager var ikke nogen videre stor Behagelighed, det kostede dem for megen Ulejlighed; tværtimod søgte de at jævne Sagerne. Det tror jeg ogsaa nok, for det betaler sig sandelig bedre at lave Prioriteter. De tre Argumenter, hvormed den ærede sidste Taler mente at knuse Lovforslaget, have, synes det mig, ikke saa farlig meget paa sig. Han nævnedes blandt andet, at i § 18 har jeg foreslaaet en Bestemmelse, som siger, at for Fremtiden maa der ikke tinglyses ny Gæld paa Ejendommen ud over den Gæld, som haves til Stat og Kommune. Jeg kan ikke se, at der er nogen Ulykke i det, det vil jo tværtimod kun konsolidere alle Jordbrugeres Stilling. Jeg ved heller ikke af, at det er noget nyt; vi have jo liggende for os Husmandsloven, som netop ogsaa forbyder at tinglyse ny Gæld. Hvorledes det skulde have til Følge, at Ejendommen skulde komme paa Auktionsbordet, ser jeg ikke. Mit Forslag gaar ud paa, at $\frac{1}{12}$ af Ejendommens Værdi skal indbringes successivt gennem 80 à 100 Aar ved en fuldstændig Amortisation, ved at ud-

betale til de vedkommende hver eneste Dre, som tilkommer dem, og indløse til Fordel for Staten $\frac{1}{12}$ af Ejendommens Værdi, saaledes at de fremtidige Renter tilfalde Staten og Kommunen. Det vil jo lette hele Tilværelsen for Befolkningen her i Landet. Hvorfor det skulde bevirke, at Ejendomme kom paa Auktionsbordet, er det mig umuligt at indse. Det er klart, at hvis man gennemfører et saadant Lovforslag, vil Ejendommens Værdi stige og Ejendomsbesidderne blive konsoliderede i deres Besiddelse ganske anderledes, end de ere det nu, hvor Evnen til at blive siddende ved Ejendommene hvert Øjeblik svigter dem, og hvor de udsættes for at tabe hele deres Formue, fordi de paa Grund af den hele Usikkerhed i Prioritetsforholdene risikere, at Ejendommene ere usælgelige. Den Dag, da det bliver sikkert, at $\frac{1}{12}$ af Ejendommens Værdi er overdraget til Stat og Kommune, er hele Forholdet saa konsolideret, at enhver kan købe en Ejendom uden at risikere at blive smidt paa Marken Dagen efter ved at faa Prioriteterne opsagte af de forskellige Kapitalister. Nej, den Mand, der i dette Øjeblik sidder med en Gæld, der overstiger $\frac{1}{12}$, kan være langt sikrere paa, at hans Ejendom kommer paa Auktionsbordet nu, end hvis dette Lovforslag blev vedtaget. Er det først vedtaget, er der ingen Grund til, at den skulde komme paa Auktionsbordet, saa vil der let findes en Køber, som siger: Naar jeg er sikker paa, at indtil $\frac{1}{12}$ af Kapitalen staar fast i Ejendommen, løber jeg den; men under de nuværende Forhold vil Gjeren blive nødt til at forlade den og alt, hvad han ejer i den. Det vilde være en ganske overordentlig stor Gevinst for hele Samfundet, naar man kunde gennemføre et Lovforslag som dette. Det har ikke været let for mig som Forslagsstiller at udarbejde et Forslag af saa vidtrækkende Betydning, saaledes at ikke mange ærede Medlemmer kunne finde Anledning til en meget skarp Kritik derover, men de fleste, man maatte finde deri, kunne jo rettes i et Udvalg. Der er muligvis mange Ting, som kunde trænge til at esterses, men Gennemførelsen af hele det store Hovedprincip vilde være til uendelig Fordel for al Virksomhed her i Landet og for den arbejdende Del af Folket i det hele taget uden at være til Skade for nogen som helst; Værdierne vilde blive indløste paa lovlig Maade, og Sikkerheden i al Virksomhed vilde blive større. Naturligtvis vil der ikke komme noget ud af Lovforslaget i denne Samling og vel heller ikke i næste, selv om jeg indbringer Forslaget igen, men det er min Overbevisning, at Agrarerne efterhaanden ville lære at tage de vigtigste Punkter